Ч. 81. Середа 14 (27 цьвітня) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(По страйку. — Закрите угорского парляменту. — Президент Любе в Парижи. — Росийско-японьска війна.)

Страйк на угорских зелізницях вже закінчив ся і вині курсують поїзди вже правильно. Чи страйкуючі узискали що сею величезною змовою, покаже мабуть недалека будучність; але найперші успіхи страйку то досить численні арештованя. Прокуратория обжалувала сім арештованих членів комітету страйкового о взиванє до покиненя обовязків службових, за що жде їх кара вязниці аж до трох літ. Арештовані суть дуже пригноблені, а декотрі плакали, коли їх відставлено до арешту. Інжинір Комльоші, член комітету, зголосив ся сам до суду. Переслухано 39 урядників з двірця в Ракош, де розпочав ся страйк, бо там поперетинано дроти телеґрафічні і телефонічні та погашено сьвітла сиґнальові.

Комітет страйковий видав відозву, в котрій каже, що всї опозицийні партиї обіцяли ся письменно підперти жаданя страйкуючих, але під услівєм, що они вернуть назад до служби. Комітет приняв сю услугу партий і взиває длятого, щоби страйкуючі вертали назад до служби і не виставляли угорскої суспільности на запутанини. З помочи опозицийних партий не можна богато сподївати ся хісна і здаєсь, що не обіцянка тих партий, але покликане до служби войскової закінчило страйк. З помежи страйкуючих покликано 1960 резервістів до служби, а з тих принято зараз 1000, виплачено їм платню з гори яко резервістам і вислано до їх давних місць служби.

Здає ся, що зі справою страйку стоїть в звязи також нагле закрите угорского парляменту. Як звістно, міністер торговлї Гієронімі сказав лиш послїдне слово в справі страйковій президентови міністрів, котрий перебував у Відни а опозицийні партиї лагодили ся також порушити справу страйку в палаті послів. Коли же президент Перчель відкрив вчерашне засїданє, ґр. Тіша вручив єму відручне письмо короля з просьбою, щоби єго зараз відчитав. Був то королївский рескрипт, закриваючий сесию угорского парляменту. Зміст того рескрипту викликав великий неспокій і заворушенє на лївици, бо тут сподївали ся, що засїданя палати послів будуть лиш відрочені. Президент Перчель оголосив зараз, по відчитаню рескрипту, що палата приймає єго з вірности і льояльности до відомости. Уґрон просив о голос а президент відмовив, бо по замкненю сесиї не можна ставити ніяких внесень. Тоді відчитано протокол засїданя а Уґрон забрав голос до протоколу і звернув увагу на то, що в рескрипті нема реченця відкритя нової сесиї. Левдель хотїв говорити о тім, що нарушено єго посольску ненарушимість, але президант відобрав єму голос; протокол верифіковано і закрито засїданє а з ним і сесию парляменту.

Президент француской републики Любе приїхав в гостину до італїяньского короля. На приняте президента прибрано величаво улиці від двірця аж до Квіриналу а великі товпи людий вже від полудня ждали перед двірцем і на улицях. Президентови на стрічу вийшли король, ґр. Турину, міністри і инші достойники. Специяльний поїзд, що віз Любета і міністра справ заграничних Делькасе, станув на місци о 4 год. по полудни. Король устиснув сердечно президента і повитав так само сердечно міністра Делькасе, почім слїдувало представленє осіб з дружини. Всї від'їхали опісля до Квіриналу. Нарід на улицях витав одушевленими окликами президента а на улици Вія Національе повитав єго короткою мовою бурмістр кн. Кольонна а президент відповідав. О пів до 5 прибули француски гості до Квіриналу, де їх повитала королева Єлена. Вечером відбув ся в честь президента похід зі смолоскипами.

Здає ся, як би Японцї самі вже бояли ся наслідків війни, котру так сьміло розпочали, і мовби перечували вже, що она готова закін-

---

33)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

До повисшого треба ще додати, що росийске правительство відбирало морске мито від заграничних кораблїв а гроші віддавало до росийско-хіньского банку, буцім то „складало“ їх там. Тут треба ще й то сказати, що Росияни яко заступники хіньского правительства брали від Европейцїв, котрі тут купували землю, звичайну таксу 3% вартости, котру давнійше платило ся за вписанє купна до книги ґрунтової. Сю постанову оголошено дня 19 грудня 1900 р. і всї купна ґрунтів, які відбули ся від часу росийскої окупациї, уважають ся за неправні, скоро за них не заплачено тих 3% додатково.

Всї повисші розпорядженя зачали обовязувати з днем їх оголошеня і від того часу заведено все то, що в них постановлено. Цїла армія урядників розсїла ся в Нючвані, але безпечности і порядку — каже Цабель — не могли Росияни завести аж до того часу, коли я там був приїхав. Все лишило ся на красних словах. Розбишацтво як було, так і єсть в містї, з тим додатком, що попри хіньских розбишаків пускають ся иноді на розбої ще й росийскі жовнїри. Межи цивільним ґубернатором а командантом місця настали непорозуміня і робота обох за мало єсть згідна; урядово уживають всї лиш слова „провізорично“, але вже в першім розпорядженю говорить ся о тримісячних обрахунках інспектора податкового, а урядники цивільної адміністрациї приняті на службу на довгі роки. Росия видко думає о довгій провізориї. Але тимчасом ведуть ся вже переговори із Хіною. Розійшли ся дві версиї про манджурску угоду. (Ми навели попереду ті угоди, про котрі тут Цабель згадує після анґлїйского жерела). Росия урядово заперечує тому, мов би була така угода. Але поправдї прилученє Манджуриї вже тепер переведено; ніхто — каже Цабель — не може тому заперечити, бо я видів то на власні очи.

Але з того прилученя не вийшло нічо доброго. Бо й як може вийти щось доброго з управи, котрій мусить приключити ся, що шефа поліциї треба в короткім часї яко нездібного усунути, поліцистів розігнати, бо на них не можна спустити ся, а помічника начальника поліциї вислати на Сахалїн, бо він при помочи своїх хіньских товмачів вимусив від одного хіньского гуртівника майже 30.000 таелїв (219.000 корон)? Як може вийти щось доброго з такої адміністрациї, котрої цїле урядованє опирає ся виключно лиш на посередництві злодюгів, хіньских товмачів, що були давнїйше двигарями та наймитами у Владивостоцї, і в котрій щоби довершити міру самому цивільному ґубернаторови, зменшають за кару єго платню, бо єго доходи суть так великі, що він не має на них ніякого иньшого приміщеня, як лиш газардову гру в карти?

4.

Для зрозуміня і оцїнки цїлої манджурскої справи треба розпізнати близше значінє Нючвану.

На хіньских побережах суть т. зв. міжинародні порти угодові або „treatyports“ (трітіпортс), в котрих Европейцям вільно торгувати. В кождім з тих портів обовязують певні права і порядки, установлені на основі договорів межи Хіною а поодинокими державами і в кождім єсть хіньский уряд митовий, котрий допильновує судна і відбирає від купцїв, що привозять або вивозять товари, установлене після тарифи мито. Лиш в тих урядах митових в цїлій Хінї єсть адміністрация морского мита уладжена на европейский лад, котру завів звістний в цїлім сьвітї Анґлїєць сер Роберт Гарт і єсть їх ґенеральним начальником.

Угодові порти в Хінї суть так сказати би спільною посїлостию всїх держав. Там єсть повна рівноправність всїх народів і там суть осїдки консулїв держав заграничних. В декотрих з тих угодових портів поробили ся окремі европескі оселї („settlements“ — сетльменс) як н. пр. в Шанґаю, Тієнцині, Ганкові і т. п., але то не зміняє в нічім факту, що всюди і без виїмки єсть засада „отвертих дверий“, що всї жителї тих осель без виїмки мають однакові права як що до самої торговлї, так і що до адміністрациї тих осель. В Шанґаю н. пр. за-

чити ся для них нещасливо. Вісти, які надходять з Токіо, здають ся вказувати на то. Так відбули ся там сими днями збори партиї поступової, на котрих ґр. Окума доказував, що Японія мусить бути приготовлена на інтервенцию кількох держав европейских і на величезне збільшене видатків по війнї. Коли мир буде закінчений, треба буде затягнути позичку що найменше в сумі міліярда і двіста міліонів корон. Оіші, проводир поступової партиї, висказав переконане, що Нїмеччина буде інтервеніовати і що віяка держава не хотіла би переваги Японії на далекім Всходї а богато з них готові за кожду цїну вдержати збільшене впливу японьского в Азиї.

Якийсь визначний японьский дипльомат висказав знов перед кореспондентом „Daily Express" такий погляд. Японія не має наміру вести війну до крайности. Єї змаганем єсть лиш зломити перевагу Росиї на далекім Всходї, що єсть тепер в нашій силї. Постараємо ся о знищене фльоти росийскої в Порт-Артурі і Владивостоку а в Кореї зробимо кріпость, котрої Росия нїколи не здобуде. Коли то довершимо, будемо готові розпочати переговори в справі мира. — Отже Манджурию випускають вже Японцї з рахуби.

Новинки.

Львів дня 26-го цьвітня 1904.

— **Іменоване станиславівского епископа.** Є. В. Цїсар найвисшою постановою з дня 16 цьвітня с. р. іменував ректора гр.-кат. семинариї духовної у Львові дра Григория Хомишина греко-кат. епископом в Станиславові.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** граф Бадені повернув вчера вечером з Радехова до Львова.

— **Новий уряд почтовий.** З днем 1 мая війде в житє новий уряд почтовий в Одреховій, сяніцкого повіта. До округа доручень того уряду будуть належати громади Одрехова, Сїнява, Рудавки і Мймонь та присїлок Одреховоі Пасвиска.

— **Іспити зрілости в учительских семинариях.** Ц. к. краєва рада шкільна оповіщує, що іспити зрілости в учительских семинариях відбудуть ся в році 1904 в слїдуючім порядку: А) В семинариях мужеских: в Кракові дня 3 червня, в Тарнові дня 1 червня, в Ряшеві дня 11 червня, в Коросні д. 20 червня, у Львові для учеників заведеня дня 20 червня, а для екстерністів дня 4 липня, в Сокали д. 4 липня, в Самборі д. 5 червня, в Станиславові дня 24 червня, в Тернополи для учеників заведеня д. 3 червня, для екстерністів д. 13 червня, в Заліщиках для учеників заведеня дня 1 червня, для екстерністів д. 27 червня; Б) В семинариях женьских: В Кракові дня 13 червня, в Перемишли д. 1 липня, у Львові для учениць заведеня дня 4 липня, для екстерністок дня 24 мая.

— **Похорон бл. п. Петра Хмєльовского,** професора львівского университету, відбув ся вчера по полудни при величезнім здвизї народу. В похороні взяли участь представителї наукових польских товариств, збір професорів львівского университету, студенти университету і політехніки і молодїж шкільна. При винесеню домовини відспівав хор похоронну пісню, а відтак декан фільософічного видїлу др. Колесса попращав покійника промовою. Перед университетом похоронний похід задержав ся і тут іменем академичного сенату промовив проректор др. Охеньковский. Над могилою промавляли: іменем тов. літературного ім. Мицкевича др. Гурбинович і від молодїжи академічної пп. Прушиньский і Довнарович. Домовину несла на кладовище молодїж академічна.

— **Зелїзнича катастрофа.** З Праги доносять: На зелїзничім шляху Усте-Теплиці лучила ся в суботу о годині $4\frac{1}{4}$ по полудни в наслїдок воздушної труби катастрофа. Труба воздушна піднесла із шин три вагони особові і один почтовий і викинула їх з насипу. В наслїдок того 22 особи потерпіли рани, з тих 6 тяжкі. В околици богато домів ушкоджених, а богато дерев повириваних з корінєм.

— **Вибори до повітової ради в Товмачи** відбудуть ся: дня 24 мая з сїльских громад (11 членів); дня 27 мая з міских громад (7 чл.); дня 3 червня з групи промисловців і торговельників (2 чл.); дня 7 червня з більшої посїлости (6 чл.)

— **Анкета в справі реформи судового слїдства,** заряджена львівским правничим товариством, відбула м. тиждня перше засїданє під проводом Є. Е. дра Тхоржницкого. Розходить ся в тій справі о те: Як зорґанізувати вступне слїдство, чи віддати в руки прокуратора, без співучасти слїдчого судиї, цїле вступне поступованє, яке має на метї ствердити суть каридостойного вчинку, зібранє доказового материялу, одним словом виготовленє обжалованя; чи оставити, як доси, в руках слїдчого судиї, але заразом допустити оборону до співучасти в слїдстві, аби подати як найбільшу запоруку охорони справ обжалованого і улекшити викрите правди. — В анкетї беруть участь: референт видїлу правничого товариства проф. др. Стебельский і знатоки запрошені товариством з кругів судиїв, державних прокураторів, оборонцїв в карних справах, судових лїкарів і членів правничого товариства. По отвореню нарад Є. Е. дром Тхоржницким, проф. др. Стебельский виголосив просторий реферат, в якім представив: історичний перегляд справи реформи вступного слїдства у всїх европейских державах, вислїди нарад зїздів в Будапештї, Петербурзї, Дрезні і Бремі іменно в справі, чи слїдство має бути явне, а не як доси тайне, чи нагромаджене слїдчого материялу має спочивати в руках публичного обжалувателя чи слїдчого судиї, чи має ся допустити право формальної оборони на найширших основах, чи вкінци має ся усунути слїдчого судию, в якого руках спочиває нинї приготовлене карного процесу. По рефератї приступлено до дискусиї, в котрій забирало голос кількох присутних. — Засїданя анкети будуть відбувати ся що вторника і пятницї.

— **Великий огонь в Бучачи.** Сеї ночи около 12 год. вибухнув в Бучачи містї великий огонь, котрий знищив 200 домів; рівночасно на Нагорянцї, передмістю Бучача згоріло 80 домів, а між ними і школа народна.

— **Огнї.** Дня 17 цьвітня згоріло в Дроговичах бобрецкого повіта 6 господарств. Шкода була обезпечена в „Днїстрі". В огни згоріло кількоро безрог, много птаць та збіже в шпихлїрах. — В Дарахові пов. теребовельского вибух в четвер дня 21 с. м. огонь серед полудня, коли люди були частию в поли, частию на ярмарку і до години згоріло 18 господарів

сїдають в громадскій радї анґлїйскої і француской оселї також і Нїмцї яко радники та мають в них голос і нікому не прийшло би й на гадку уважати ті оселї за виключно н. пр. анґлїйску і виключно лиш француску. Тоті порти мають право жадати помочи і опіки від всїх держав, звязаних договором з хіньским правительством. Скоро котрийсь з тих портів має якусь претенсию до хіньского правительства, то він виступає самостійно, або по найбільшій части за згодою або при помочи і посередництві того тїла консулярного, що єсть на місци.

Отже Нючван яко межинародний порт угодовий не ріжнить ся під сим взглядом в нічім від порту н. пр. в Шанґаю. А мимо того дозволено спокійно на то, щоби Росия від 6 серпня 1900 р. завела тут описану повисше адміністрацию, додаючи до того слівце „провізорично", а не даючи спізнати, яка би адміністрация мала бути остаточно заведена, скоро би „провізорична" колись скінчила ся.

В кругах, котрі похваляють поступованє Росиї в Манджуриї, наводять для приміру Тієнцин. Кажуть, що то воєнна пора і ніхто не може добачувати в тім щось злого, як би тота держава, котра взяла на себе охорону якогось загроженого міста, завела там в неспокійних часах також і свою адміністрацию. На то можна би сказати, що справа в Тієнцинї виглядає все-таки инакше. В Тієнцинї, що правда, заведено також провізоричну адміністрацию, на котрої місце по заключеню мира прийде хіньска; але там насамперед розтягає ся тота адміністрация лиш на хіньске місто а не також і на оселю чужинців, а відтак єсть она зложена з репрезентантів інтересованих держав. Але в Нючвані господарять лиш Росияни а їх власть розтягає ся не лиш на хіньске місто Їнкав, але також і на европейску.

Нючван єсть ще чимсь більше як лиш отвертим портом; він єсть ключем до Манджуриї. Головний гостинець торговельний в Манджуриї іде через Їнкав, хіньске місто, коло котрого зробила ся межинародна оселя того самого імени, а Анґлїйцї назвали єї „Нючванґ", по імени иншого міста, що лежить кілька миль дальше горі рікою Ялю. Нючван єсть одним із тих многих портів в північній Хінї, що зимою замерзають, але за то відбуває ся тут зимою величезний рух возовий. Торговля в Нючвані єсть инша лїтом а инша зимою. В зимі оглядає ся нючванський купець більше на глубину краю, лїтом більше на море. В зимі привозять манджурскі селяни свої продукти як хіньску фасолю (сою) і олій з неї та макухи і т. п. богато сот хіньских миль в глубини краю возами до Їнкав; коли же настане плавба на мори, то чужі судна мають богато роботи, щоби звезені товари перевозити на полудне, по найбільшій части до Японії. Держава мікадо єсть головним закупником хіньскої фасолї і продуктів з неї. Крім того веде ся значна торговля сезамом (рід олійної ростини), шовком, кожами і кожухами а також кукурудзою, просом і рижом з північної Хіни.

Але й для привозу єсть Нючван так сказати би ротом Манджуриї, хоч торговля европейскими товарами спочиває в значній части в хіньских руках, іменно же в руках інтелїґентних купців з Кантону. Привіз товарів ґалянтерийних і промислових єсть дуже великий.

Значінє Нючвану покаже ся найлїпше на слїдуючих вельми характеристичних цифрах кораблів, які запливали до сего і так: В 1897 р. приплили були до порту в Нючвані слїдуючі кораблї: 165 анґлїйских, 71 нїмецких, 62 хіньских, 52 японьских, 31 шведско - норвеґских, 3 голяндскі і 1 (!) росийский. В 1898 р. причалило було до Нючвану 312 анґлїйских, 244 японьских, 144 нїмецких кораблів а анї один росийский. В 1899 р. числа вже так змінили ся: 384 (!) японьских кораблів, 346 анґлїйских, 200 хіньских, 94 нїмецких, 46 шведско норвеґских, 7 росийских і по 2 даньскі та американьскі кораблї.

Тут впадає передовсім в очи, що число японьских кораблів в короткім часї так збільшило ся, що перевисшило всї инші. Причину сего треба приписати в першій лінії тій обставинї, що в тих роках збільшив ся в Японії дуже значно торг на хіньску фасолю, а Японцї, розуміє ся, висилали свої власні кораблї, щоби сей товар забирали до свого краю. З фасолї вартости 8,691.236 таелів (таель 7 К 30 сот.), яку в 1899 р. вивезено кораблями, пішло около 93 процент до самої Японії. З другої же сторони треба розцьвіт японьскої торговлї в Нючвані приписати також рухливости японьского правительства. Японія єсть крім Анґлїї одиноким краєм, що має в Нючвані фахового консуля, а японьскі консулі знані з того, що працюють також і для торговлї свого краю, та й добре працюють, чого о консулях других народів не можна сказати, бо они понимають своє становище більше лиш яко репрезентацийне. Але й ще щось иншого. Японьскі студенти, перебрані за Хінців, ходили по краю і так познакомили ся з торговлею при самім жерелї. Наслїдки того такі, що японьска кольонія в Нючвані збільшила ся значно і ніхто не подивує ся, коли при інтелїґенциї і рухливости Японців Нючван стане до кількох лїт портом, в котрім буде переважати японьский елемент....

Се, що тут сказано, було написане перед двома роками, коли ще в Европі нікому й на думку не була би прийшла війна Японії з Росиєю, а з сего видимо наглядно, як великої ваги єсть Манджурия для Японії. Нікого тепер не подивує, що Японія з великою нетерпеливостю ждала тої пори, коли скінчить ся росийска провізория в сїм краю і він буде знов відданий хіньскій державі, а тим самим і отворений для японьскої торговлї. Що тота провізория мала лиш укріпити панованє Росиї в Ман-

а 40 будинків. Шкода величезна; у одного господаря згоріло також 100 кірців збіжа. Обезпечених в „Дністрі“ тільки 5 — прочі необезпечені.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Будапешт 26 цьвітня. Арештовано дальших двох членів комітету страйкового.

Рим 26 цьвітня. Вчера вечером відбув ся ґалевий обід в честь Любета. Король Віктор Емануїл підніс дуже сердечний тоаст на честь Любета, по чім той відповів також дуже сердечно.

Великий Варадин 26 цьвітня. В Елешд крім 23 убитих померли ще дві особи внаслідок ран а також стан кількох ранених есть грізний. Настав вже спокій. Пополудни закінчив ся у Варадині загальний страйк робітничий.

Льондон 26 цьвітня. Японьский посол одержав від японьского консуляту в Ґензані (всхідна Корея) вість, що два роскійскі торпедовці заплили онодї до порту в Ґензані і затопили малий японьский пароход „Еоімару.“ Опісля тоті торпедовці відплили.

Льондон 26 цьвітня. До „Daily Chronicle“ доносять, що армія японьска сконцентрує ся сего тиждня на трех точках: часть її, зложена з 50.000 людий, стоїть вже тепер коло Віджу і готова до переходу через ріку Ялю; друга армія заосмотрена в далеконосні пушки вийде на беріг по обох сторонах півострова Квантун і розпічне атак на Порт-Артур а трета армія вийде на беріг коло Такушану а відтак всї три армії ще сего тиждня розпічнуть рішаючу акцию.

Токіо 26 цьвітня. Бюро Райтера доносить: Владивостоцка ескадра по довшій безчинности появила ся нараз в Ґензані, де затопила японьский пароход „Ґойомару“. В хвили висланя тої депеші з Ґензану три росийскі кружляки знаходять ся ще в ґензаньскім порті. Приїзд тих суден викликав велике занепокоєнє серед японьскої кольонії, позбавленої всякої охорони. Думають, що рух той наступив в тій цїли, щоби забрати японьскі кораблї перевозові, що суть без охорони.

НАДІСЛАНЕ.

— **„З Труда“.** Кафтаники весняні власного солідного виробу, чорні з доброю підшевкою, скромні і частїй зміні з уваги на моду непідлягаючі, суть на складі все в „Труді“. Замовленя почтові залагоджуємо бозпроволочно. При замовленях до висилки треба подати ширину в грудях. — Сей виріб наш поручаємо нашим Впов. Панянм дуже.

Дирекция.

джурії і що Дальний був лиш на то призначений, щоби підорвати торговлю в Нючвані і віддати єї зовсім в росийскі руки, се чей міг кождий легко предвидіти, а тим більше Японцї на місци. Коли виділи, що Росиї не спішно уступати ся з Манджурії, завели дипльоматичні переговори, зважившись очевидно на одно: відперти небезпечного противника, заким він ще укріпить сильно своє становище в занятім краю. При тім числили они здаєсь найбільше і на Анґлію, з котрою вяже їх спільність інтересів в Манджурії, та взагалі на далекім Всході. Що Японцї не легкодушно викликали війну і що виступили лиш в обороні своїх загрожених інтересів, се признасть їм кождий безсторонний. Але чи они перечислили ся в своїх силах і в надії на приятелів, що такі самі, як і той противник, з котрим они стали до борби, се инша річ і се покаже недалека будучність. Анґлія, а навіть і Сполучені Держави певно не схотять і не поможуть до того, щоби мала Японія покорила велику Росию і запанувала на далекім Всходї.

5.

Населенє Манджурії нинї вже дуже перемішане, але все-таки можна в нїм розріжнити три головні раси: тунґуску, монґольску і хіньску. До тунґускої раси належать головно Манджури, до монґольскої Буряти і Чіпчіни. Найбільше есть Хінців та Манджурів. З прочих народностий найчисленнїйші Корейцї, але й тих не більше як 50.000. Первістними жителями Манджурії були Манджури, але тепер єже тут більше Хінців, як Манджурів. Причиною сего есть та обставина, шо відколи в Хінї запанувала манджурска династия, богато манджурского войска перенесено до хіньских міст, а коли опісля ворохобнї Хінців часто повтаряли ся, то щораз нові споваджувано з Манджурії сили. Так покинули Манджури свій край, а на їх місце зачали приходити тисячами Хінцї. Найбільша часть тих хіньских зайдів були люди неженаті і они побирали ся з Манджурками. Дїти з такого подружя були вже частими Хінцями, так що тепер в Манджурії, іменно же в полудневій, майже нема вже Манджурів чистої крови. Під взглядом етноґрафічним показало ся, що хіньска кров і хіньска культура були сильнїйші і зачали сильно винародовляти Манджурів.

Манджури суть малого росту, мають темну краску тіла, вистаючі щоки, сьвіжий, здоровий вигляд, велике чоло і великі бруняві очи. Внаслідок перемішаня можна побачити всїлякі типи почавши від чисто манджурского, аж до чисто хіньского. Пануючою мовою есть хіньска. Лиш на хіньскім дворі говорять ще по манджурски, а крім того може який 10 процент родовитих Манджурів уживає ще по троха сеї мови, так що она належить майже вже до вимерших.

Манджури суть народом витревалим на всї зміни воздуха свого краю, в котрім велика студінь і велика спека майже нагло зміняють ся. Манджури суть народом дуже інтелїґентним і з природи хоробрим, та як би вроджених до панованя. Они учать ся легко, а маючі Манджури держать навіть хіньских учителів для своїх дїтий. Головною ознакою Манджурів есть велика постійність характеру, витревалість і консерватизм. Характер Манджурів дасть ся вже тим найлїпше пояснити, що може яких 6000 манджурских урядників держить нинї цілу величезну хіньску державу.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1903 після середно-европ. часу.

посп.	особ.	Зі Львова
відходить		
		День
	6·22	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·45	„ Лавочного, Мункача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина
	6·43	„ Підволочиск з Підзамча
8·25		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·35	„ „ Відня, Хирова, Струже
	9·05	„ Лавочного, Калуша, Борислава
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Самбора, Хирова
	9·40	„ Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	„ Черновець, Делятина, Потутор
	10·40	„ Тернополя, Потутор
1·50		„ Підволочиск з гол. двірця
2·04		„ „ з Підзамча, Гусятина
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша
2·50		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від 1/5 до 30/9
	3·25	„ Ряшева, Любачева
	3·40	„ Самбора, Хирова
		Ніч
12·45	4·10	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Букарешту, Чорткова
	6·05	„ Станиславова, Жидачева
	6·15	„ Кракова, Відня, Берна, Хирова
	6·40	„ Лавочного, Мункача, Хирова, Калуша
	7·05	„ Сокаля, Рави рускої
	9·20	„ Підволочиск з Підзамча, Бродів
	10·42	„ Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина
	10·55	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·—	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·24	„ „ з Підз., Грималова, Заліщик
	11·05	„ Стрия
	11·11	„ Жовкви (лиш що неділї)

посп.	особ.	До Львова
приходять		
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	7·35	„ Самбора, Хирова
	7·40	„ Янова на гол. дворець
	7·45	„ Лавочного, Борислава, Калуша
	7·35	„ Підволочиск на Підзамче
	7·55	„ „ „ гол. дворець
	8·55	„ Кракова, Відня, Орлова
	9·55	„ Стрия
	10·55	„ Ярослава, Любачева
	11·15	„ Станиславова, Потутор
	1·25	„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Відня
1·40		„ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Заліщик
2·15		„ Підволочиск на Підзамче, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·30		„ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина
	5·06	„ „ „ Підзамче
	5·30	„ „ „ гол. дворець
	5·55	„ Сокаля, Белзця, Любачева
	5·50	„ Кракова
	5·40	„ Черновець, Жидачева
		Ніч
	10·—	З Самбора, Сянока
12·20		„ Черновець, Заліщик, Делятина
2·51		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·09	„ Тернополя, Грималова на Підзамче
	3·30	„ Тернополя, Грималова на гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Косови
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева, Сянока
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Чорткова, Гусятина
	10·02	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз.
	10·40	„ Лавочного, Калуша, Борислава

ЗАМІТКА. Пора нічна від 6 г. вечером до 5 г. 59 м. рано Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В місті видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52, в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Оголошеня.

МІД знаменитий, десеровий, **курацийний**, з власної пасіки 5 клґр. **лиш 6 корон** franco. Вода медова найліпше средство на лице. Даром брошурку д-ра Цесельского о меді варто перечитати, жадайте! **КОРІНЕВИЧ**, ем. уч. **Іванчани.**

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних. В тїй аґенциї находить ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тижневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“ може приймати оголошеня виключно лиш та аґенция.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЇСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові.

Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько обезпечені тревало в „Днїстрі“ від огню. Членьский удїл 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати позички на 6 ½ % за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 лїт.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за позичками до „Днїстра“.

ВКЛАДКИ щадничі приймає товариство на 4 прц.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від удїлів а часть зиску призначує ся на добродїйні цїли; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. 16.385 К.

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	**1,444.589 К**	**Позички . . . .**	**1,330.822 К**
Удїли	**109.835 К**	**Цїнні папери льокована в банках і на рахунках біж. .**	**280.681 К**
Фонди резервові .	**21.318 К**		

Видання

Руского педаґоґічного Товариства.

у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образкові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. I. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. I. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанїнова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. ***Мірон**: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дітвора 1 кор Зьвірята домашні 80 с. Приятелї дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. ***Ґете-Франко**: Лис Микита (трете цїлком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Видання без образків.

***Молитвенник** народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. **Др. Л. Кельнер**: Коротка історня педагогії 60 с. ***Китиця желань** 2. розширене видане 40 с. ***Читанка** ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. ***Ів. Левицкий**: Попались. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич**: Записки школяря 40 сот. ***Тарас Шевченко**: Кобзар для дітий 30 с. **Гордієнко**: Картагинцї і Римляни 20 с. ***Юлій Верне**: Подорож довкола землї 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. **Др. Мих. Пачовский**: Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. **Дзвінок** з р. 1894 4 К. **Др. Мандибур**: Олїмпія 40 с. **Віра Лебедова**: Гостинець дітям 50 с. ***Василь В-р.** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до великанів 50 с. ***Мальота**: Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с. ***А. Глодзїньский**: Огород шкільний 1 К. 20 с. **Сальо**: Непос, учебник для III кляси ґімназ. 1 К. 30 с. **Kokurewicz Józef**: Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. ***А. К.**: Робінзон неілюстрований 20 с. **О. Нижанковский**: Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Дніпрової Чайки**: Коза дерева 50 с. **Мапа** етнографічна Руси-України 40 с. **Барановский**: Приписи до іспитів 40 с. **Дзвінок** з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. **Вол. Шухевич**: Від Бескида до Андів 20 с. ***Ів. Франко**: Абу Каземові Капцї 40 с. **Дзвінок** з р. 1901 6 К. **Остап Макарушка**: Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. ***Т. Шевченко**: Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. ***Ів. Франко**: Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Віра Лебедова**: Малі герої 50 с., опр. 70 с. ***Ів. Спілка**: На чужинї 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка**: Дарунок для дітий 40 с., опр 60 с. ***Оповіданя** для дітий 40 с., опр. 54 с. ***Мих. Коцюбиньский**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. ***Олекса Катренко**: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. **Василь В-р**: Подорож до краю Лїліпутів 50 с., опр. 64 с. ***Л. Кримский**: Переклади 40 с., опр. 54 с. **Картки** з історії Руси-України. 40 с. ***Д. Н. Мамина-Сибіряка**: Дитячі оповіданя 30 с., опр. 44 с. ***А. Пушкін**: Байки 30 с. ***Марко Вовчок**: оповіданя I. часть 30 с.; опр. 44 с. ***Марта Борецка**: істор. оповід. 40 с., опр. 60 с. ***Ковалів Стефан**: На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. ***Др. Мих. Пачовский**: Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. ***Гр. Л. Толстой**: Казки 40 с., опр. 54 с. ***Поеми О. Кониського**: 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальской 20 с., опр. 34 с. **Оповіданя М. Вовчка.** II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с. *Малий сьпіваник 20 сот. ***Клявдия Лукашевич**: Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. **Шекспір** в повістках 30 с., опр. 60 с. **Дві могилї**, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлійскі казки, 24 с., опр. 38 с. ***Леоніда Глібова**: Байки 10 с. ***В. Чайченко**: Олеся; Комар; Два оповіданя по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **Дніпрової Чайки**, Казка про сонце та его сина; Писанка по 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл видїлових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Науковсго Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигийского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Видання ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за посліплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).